Sant Feliu de Guíxols to the rhythm of the *sardana*

M. Àngels Suquet i Fontana
Disseny gràfic:
Rosa Maria Bordas i Rourich
Tallers d'Història 2019 - 2020

Cobla al XIII Aplec de la sardana, el 28 de maig de 2000. AMSFG. Fons Joaquim Bigas (Autoria: Joaquim Bigas)

Why are we going to talk
about the *sardana*?

In 2020 Sant Feliu de Guíxols is the capital of the *sardana*. Every year a city or town is chosen to organize activities to make the *sardana* known all over Catalonia.

Aplec al passeig, anys 90.
AMSFG. Agrupació Amics de la Sardana
(Autoria desconeguda)

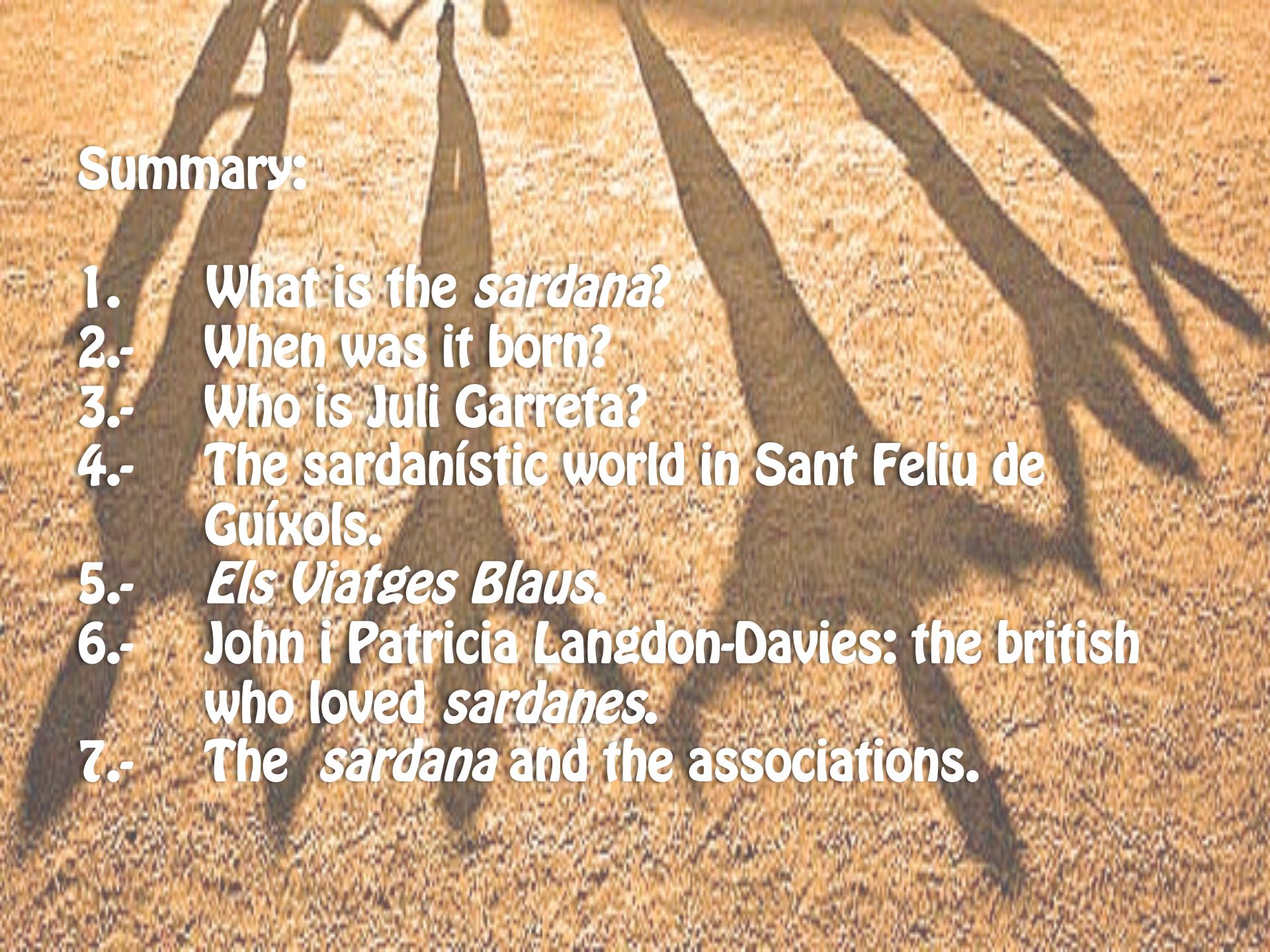
Colla Petits ganxons al port, anys 90.
AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (Autoria: Xavier Colomer-Ribot)

These activities are open to everybody, not only to *sardana* lovers but to those who wish to learn how to dance it. If we don't want to lose the tradition it's important to make *sardanas* attractive to children and young people.

Sant Feliu de Guíxols has a great tradition in the sardanistic world, since many important *sardana* composers were born in Sant Feliu. The most famous one is Juli Garreta.

Retrat del compositor guixolenc Juli Garreta. AMSFG. Col·lecció Yolanda Albertí (Autoria: Ricard Mur)

Summary:

1. What is the *sardana*?
2.- When was it born?
3.- Who is Juli Garreta?
4.- The sardanístic world in Sant Feliu de Guíxols.
5.- *Els Viatges Blaus*.
6.- John i Patricia Langdon-Davies: the british who loved *sardanes*.
7.- The *sardana* and the associations.

1.- What is the *sardana*?

SARDANA *f.*
Catalan dance danced by as many people as they want, holding their hands and forming a circle.

Sardanes davant de la Porta Ferrada, el 2 d'agost de 2005.
AMSFG. Agrupació Amics de la Sardana
(Autoria desconeguda)

Cobla tocant, abril 1966.
AMSFG. Fons Pere Rigau
(Autoria: Pere Rigau)

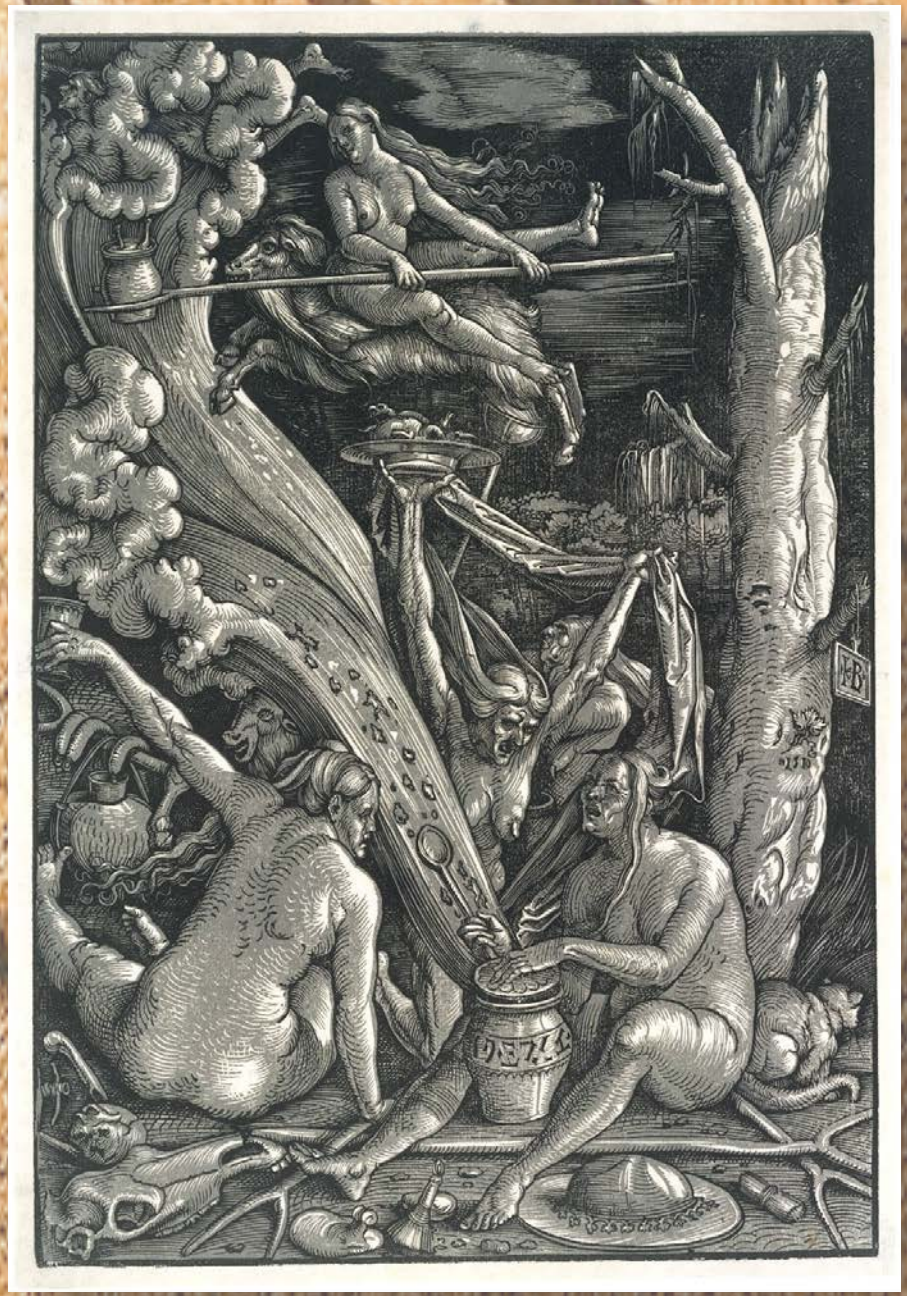
COBLA *f.*
Sardanes are played by the *cobles*. *Cobles* are small orchestras that play in popular festivities.

We've got news about the *sardana* since the XVI century, that is, almost five hundred years ago.

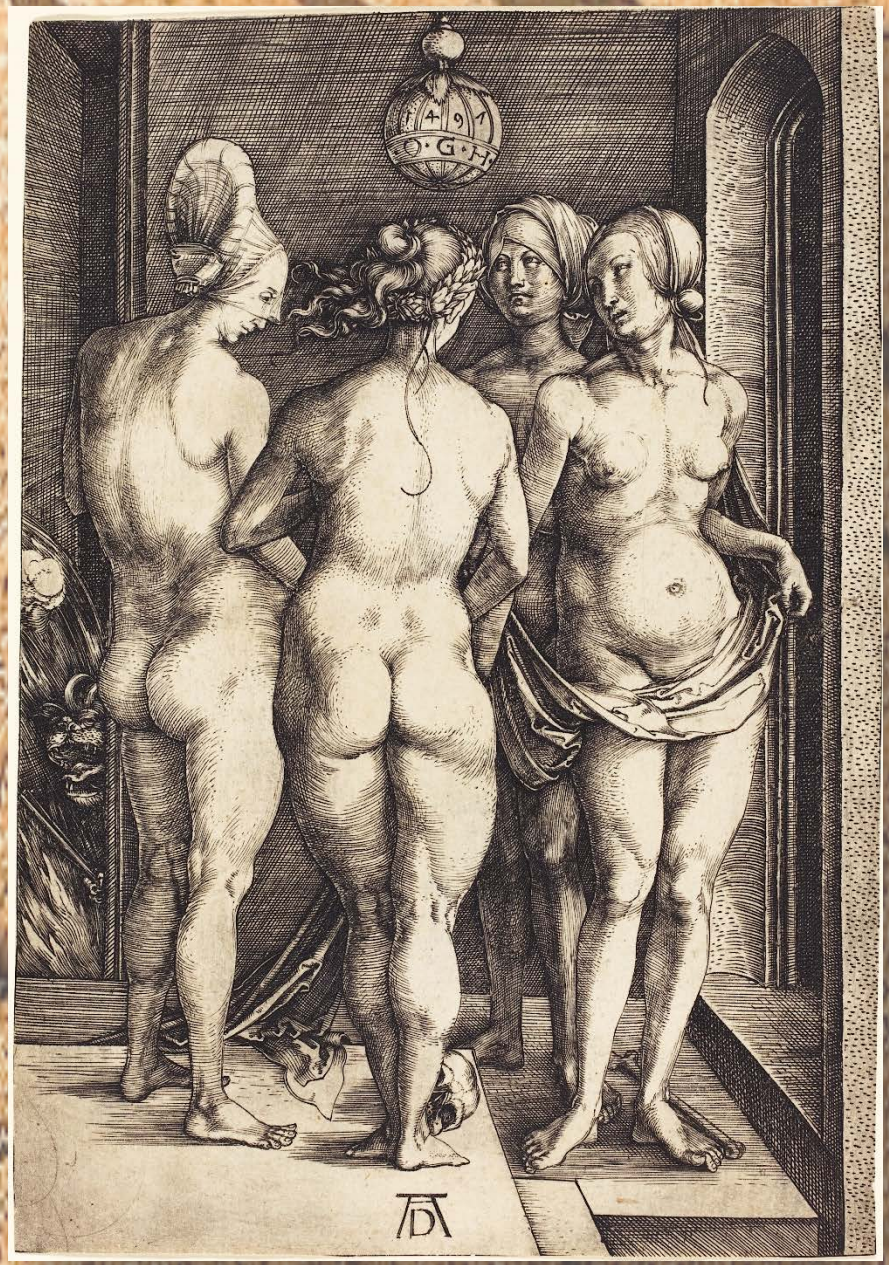
Sardanes a la plaça del Mercat, cap al 1900. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (Autoria desconeguda)

In the XVI century many people thought that *sardanas* were a matter of witches and therefore they tried to forbid them.- In those days, witches were considered to be evil women, as we can see in this engraving made by Hans Baldung in 1510.

Procedència: Metropolitan Museum (Nova York). Col·lecció Felix M. Warburg

But the *sardana* is a very old dance similar to other ancient ritual dances in circle, some of which are still danced in indigenous cultures still alive. Witches were in reality wise women who knew about medicinal herbs. They felt close to the earth and to nature.

En aquest gravat de l'any 1497 Albrecht Dürer representa quatre bruixes en cercle. Procedència: National Gallery of Art (Washington).

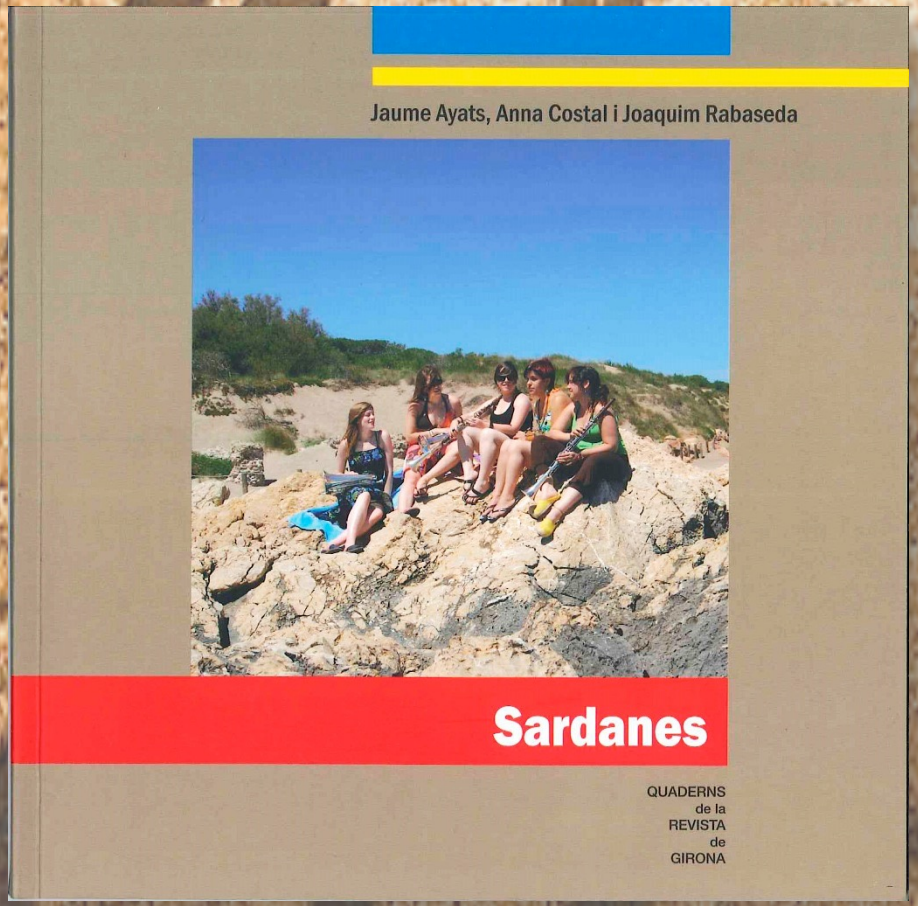

Do you know which dances are popular nowadays?

Are they as old as the *sardana*?

Chicago dance crash, disponible a:
https://urbangateways.org/program/breakin-hip-hop-history/

2.- When was the *sardana*
born?

You can learn about the history of the *sardana* in the book *Sardanes* written by Ayats, Jaume; Costal, Anna; Rabaseda, Joaquim (2009). Girona: Diputació de Girona; col·lecció Quaderns de la Revista de Girona, núm. 143

Sardanes al passeig, cap al 1900.
AMSFG. Col·lecció Espuña- Ibáñez
(Autoria desconeguda)

The *sardanas* that were danced in the XVI Century were probably different from the *sardanas* we actually dance.

The *sardana* as we know it was born around the XIX c. During the *Festa Major*, young man danced *sardanas* to call the attention of the young girls,

In the XIX c *sardanas* became popular in l'Empordà, el Rosselló i la Selva.
Those who turned the *sardana* into what we know today were:

1 Andreu Toron
2 Pep Ventura
3 Miquel Pardàs

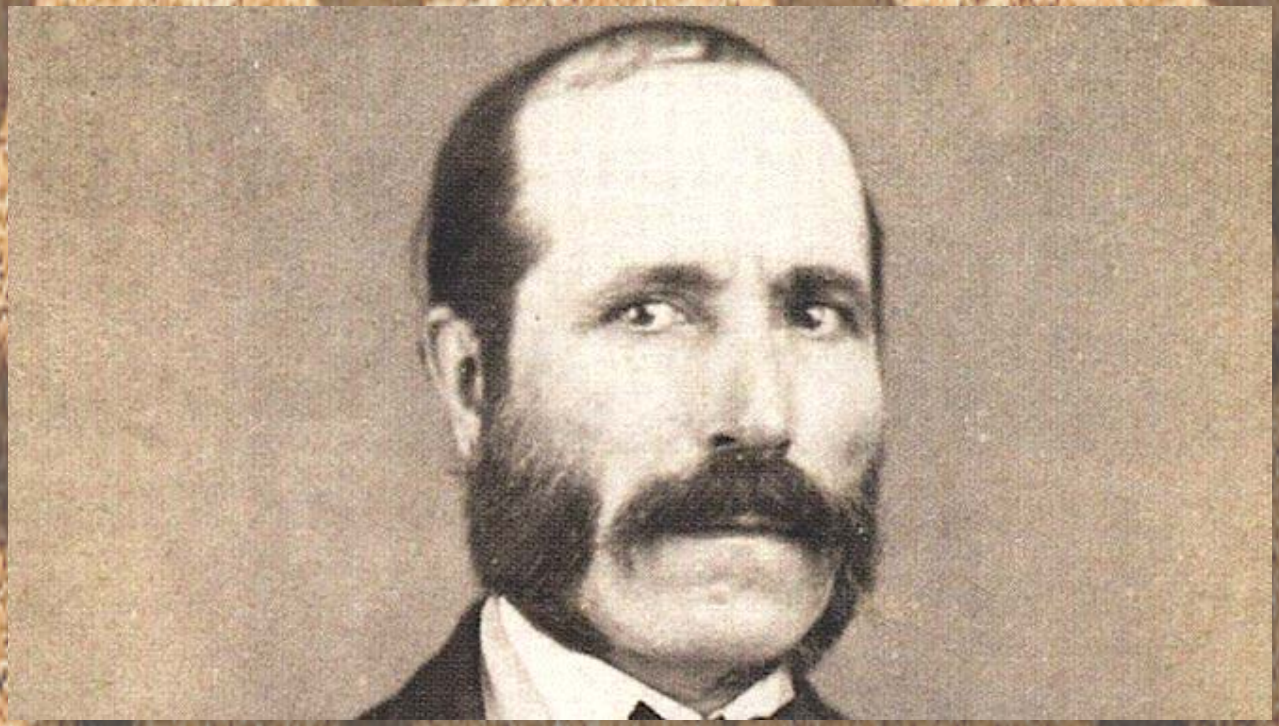

1 Andreu Toron invented the *tenora* which is the most characteristic instrument of the *sardanes*.

Tenora, 1998
AMSFG.
Col·lecció
Municipal
d'Imatges
(Autoria:
Joaquim Bigas)

2 Pep Ventura (1817 – 1875) was the most acclaimed composer and musician of l'Empordà. He had his own orchestra which became very famous. He introduced new instruments in the *cobla*.

Retrat de Pep Ventura cap al 1865. Autoria: Antoni Masferrer. Disponible a:

http://jaumenonell.blogspot.com/2017/02/la-foto-mes-desconeguda-de-pep-ventura.html

3 Miquel Pardàs was the first to write a manual in which he explained how to dance *sardanas*.

Disponible a:
http://jaumenonell.blogspot.com/2016/03/miquel-pardas-els-primers-metodes-de.html

At the beginning of the XIXc the *sardana* became a symbol of catalanism and became popular all over Catalonia. It was idealized as a dance of harmony, brotherhood and equality, open to everybody .

Postal amb dibuix d'unes mans agafades per fer una sardana
AMSFG. Col·lecció Carme Arxer (Autoria desconeguda)

3.- Who is Juli Garreta ?

Juli Garreta Arboix
Sant Feliu de Guíxols,
1875 – 1925
was a musician and a clock maker like his father Esteve. He was a good interpreter. At the age of 9 he played the violin in his father orchestra.

To learn more about it:
http://arxiumunicipal.guixols.cat/juli-garreta-arboix.html

Retrat de Juli Garreta
AMSFG. Col·lecció Josep Girona (Autor: desconegut)

Juli Garreta wrote more than 200 pieces (for *cobla*, chamber orchestras, ensembles, symphonies and choirs)

His *sardana Juny* for instance, is the official hymn of Sant Feliu de Guíxols since 2010.

Segadors a la Vall d'Aro l'any 1932.
AMSFG Fons Pere Rigau Roch (Autor: Pere Rigau)

See:
http:
arxiumunicipal.guixols.cat/juny-sa.html
https://www.youtube.com/watch?v=sfaJ6BMdFCY

4.- The *sardana* in Sant Feliu de Guíxols.

Sant Feliu de Guíxols is the cradle of several generations of musicians. Such as Josep Roig (Sant Feliu de Guíxols, 1869 - ca 1940) and his son Arseni Roig (Sant Feliu de Guíxols, 1900-1972), who also worked as cork makers.

Orquestrina Guíxols, 1931. D'esquerra a dreta, Arseni i Josep Roig, Ramon Pla, Antoni Carbonell, Francesc Loubat, Josep M. Vilà i Joan Costa. AMSFG. Col·lecció Espuña - Ibáñez (Autoria desconeguda)

Retrat dels compositors Rafel Figueras i Lluís Lloansí al Casino dels Nois als anys 60. AMSFG. Fons Enric Figueras (Autoria desconeguda)

Other examples are: Agustí Figueras (Sant Feliu de Guíxols, 1867-1947) and Rafael Figueras (Sant Feliu de Guíxols, 1906 – 1989). The first was a shoemaker and the second a cork maker.

One of the most famous *guixolenc* in the history of the *sardana* was the master Juli Garreta and those who formed part of his circle: Josep M. Vilà Gandol ; Josep Gravalosa or Lluís Lloansí.

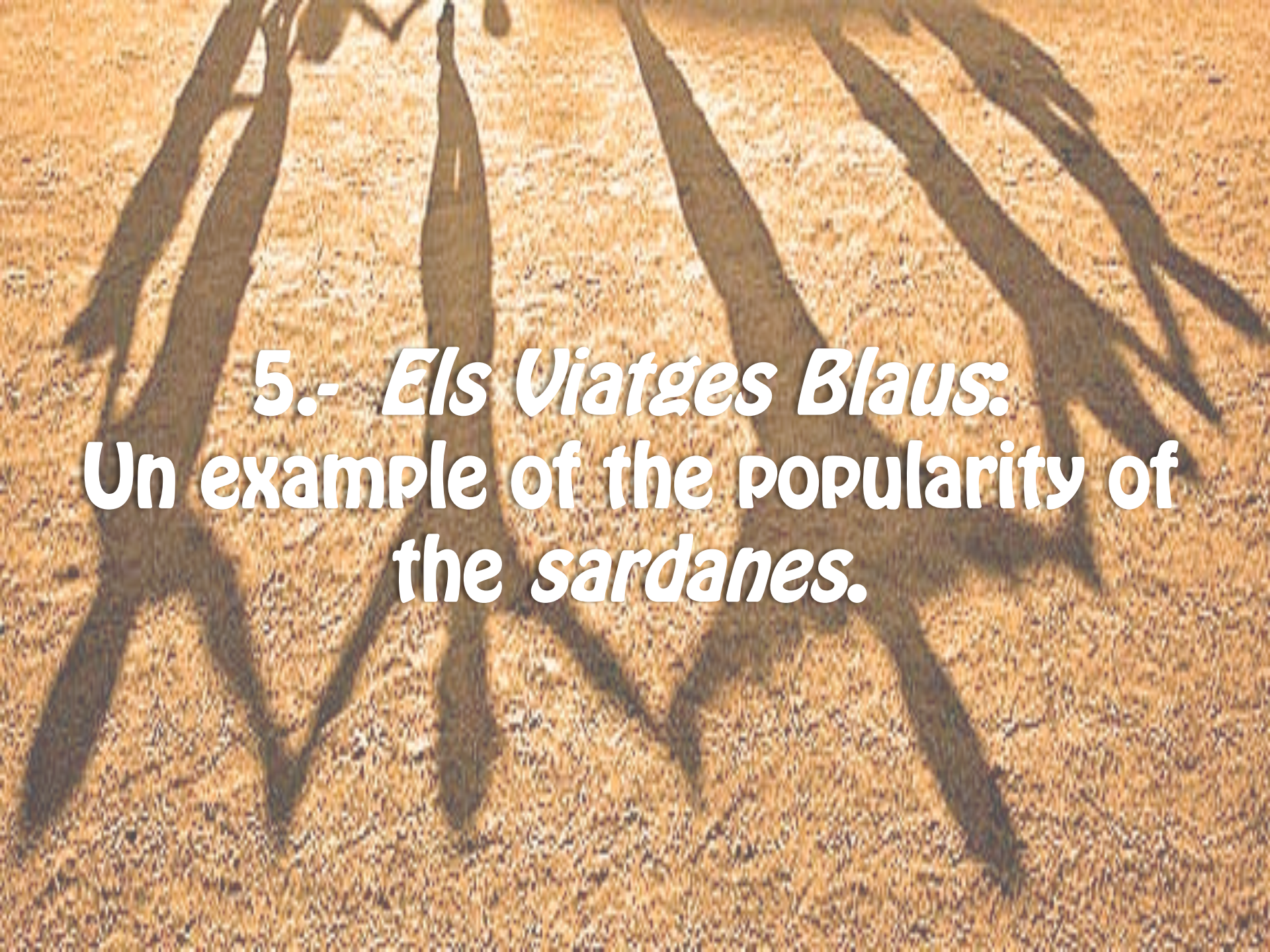

Josep Gravalosa recollint el premi Sant Jordi del Concurs Barcino de sardanes, l'any 1956.
AMSFG. Fons Josep Gravalosa (Autoria desconeguda)

Lluís Lloansí dirigint una cobla al davant del Casino dels Nois, als anys 60
AMSFG. Fons Lluís Lloansí
(Autoria desconeguda)

The *Arxiu Municipal* preserves the personal documents of these masters and composers.

5.- *Els Viatges Blaus*: Un example of the popularity of the *sardanes*.

Diversiones particulares

EL GRAN VIAJE INAUGURAL A LA COSTA BRAVA

Domingo, 9 de junio

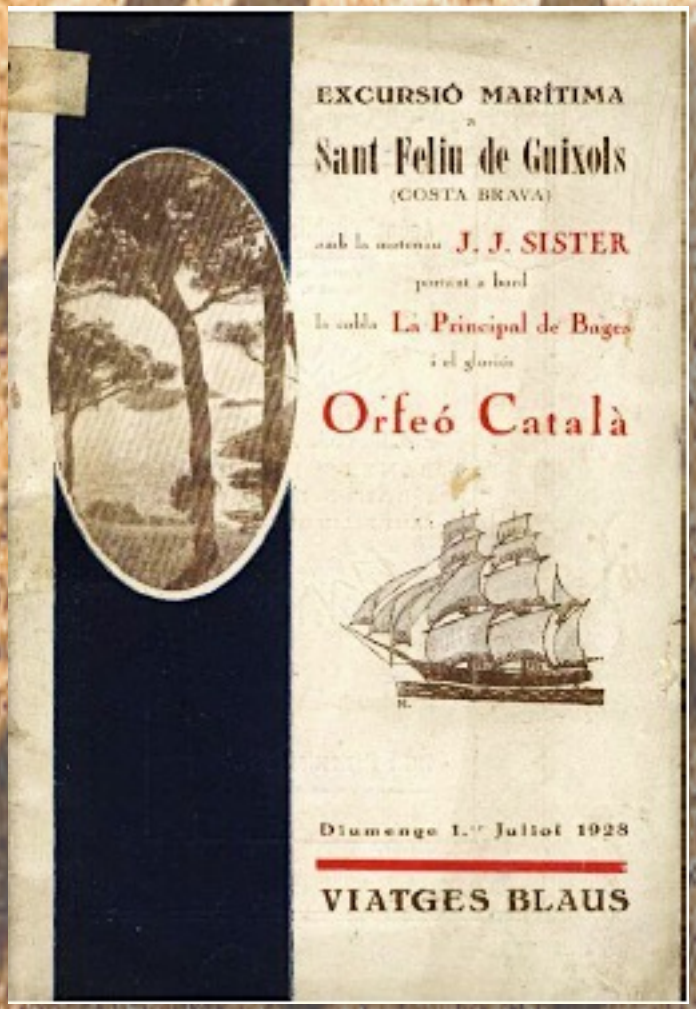
Excursión marítima a

San Feliu de Guixols y S'Agaró

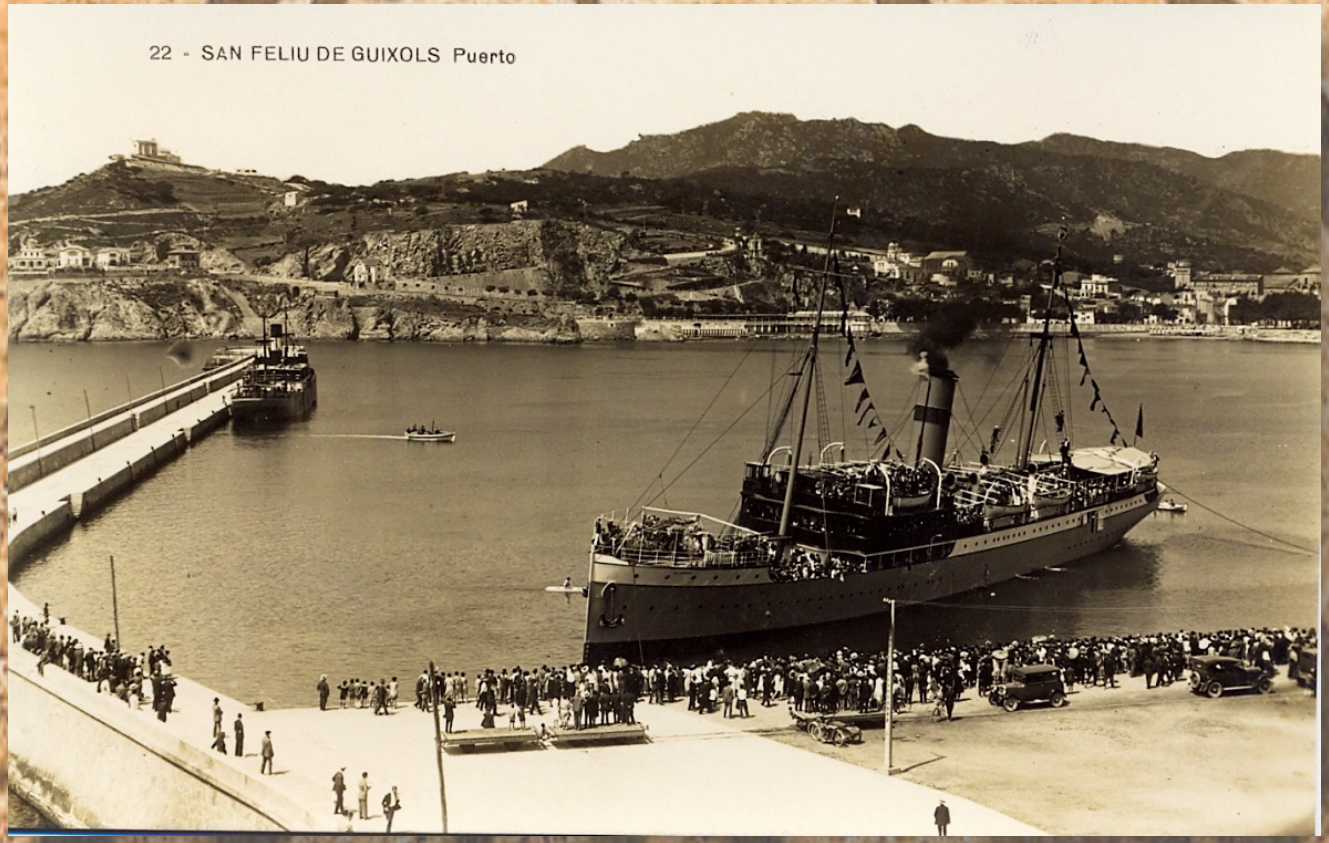
Tres magníficos barcos de la Transmediterránea.
Seis cobias de primera categoría
«Aplec» sardanista de la Costa Brava en el Paseo del Mar de San Feliu.
Pasajes y detalles: «VIATGES BLAUS», Rambla Santa Mónica, 15-17.—Teléfono 10803.

Jaume Marill was a guixolenc bussinesman who moved to Barcelona.
He had the idea of renting the ships of the *Compañia Transmediterránea* during week-ends to organize see excursions to the Costa Brava.

Per saber-ne més consulteu el blog de Javier Ortega:
http://jortegafigueiral.blogspot.com/2014/12/viatges-blaus-els-primers-creuers-la.html

Jaume Marill conceived these excursions as cultural tourism. So he organized them in such a way that passengers could assist to *aplecs* and festivals celebrated around the Costa Brava.
While in the ship, passengers could enjoy the music played by different *cobles*.

Vaixell J. J. Sister arribant a Sant Feliu de Guíxols amb l'Orfeó Català, el dia 1 de juliol de 1928. AMSFG. Col·lecció Antoni Vidal Arxer (Autoria: Ricard Mur)

When the ship arrived to the port, passengers could visit the place, rest on the beach or take a bus to visit interesting places nearby. S'Agaró was one of the preferred places to visit.

Those cruises functioned until 1933. The last trip was to Roses. When the ship passed by l'Estartit, it made a tour around Medes islands.

Sardanes organitzades amb motiu dels Viatges Blaus, agost de 1927. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (Autoria desconeguda)

6.- John i Patricia Langdon-Davies:

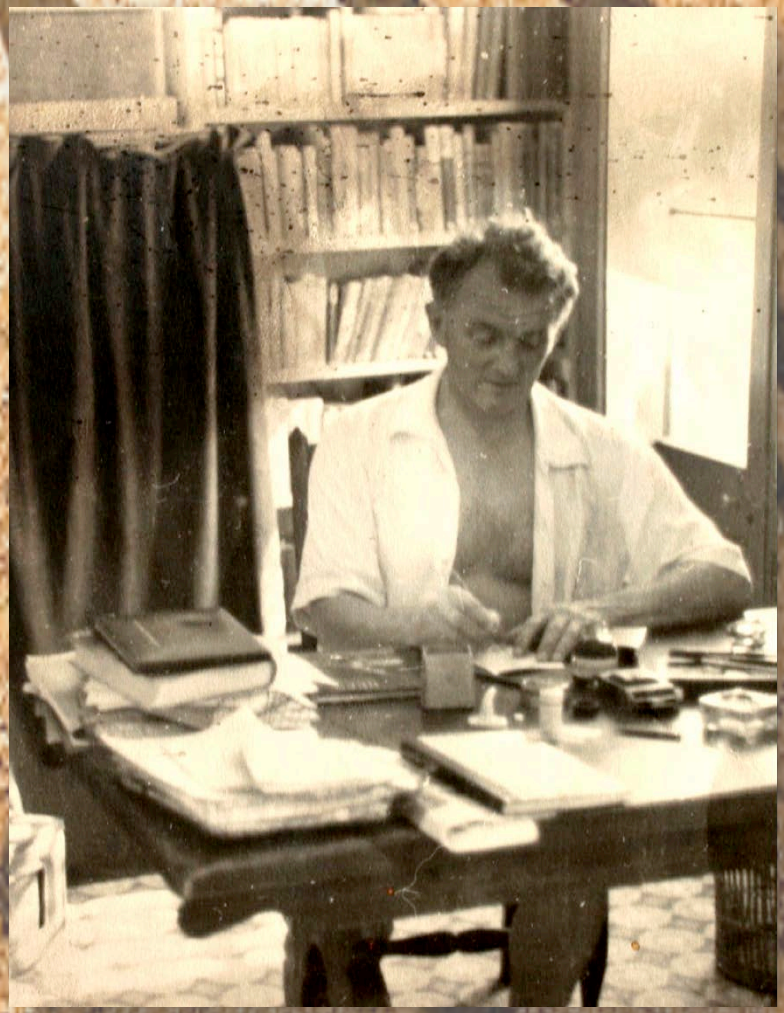
The british who loved *sardanes*.

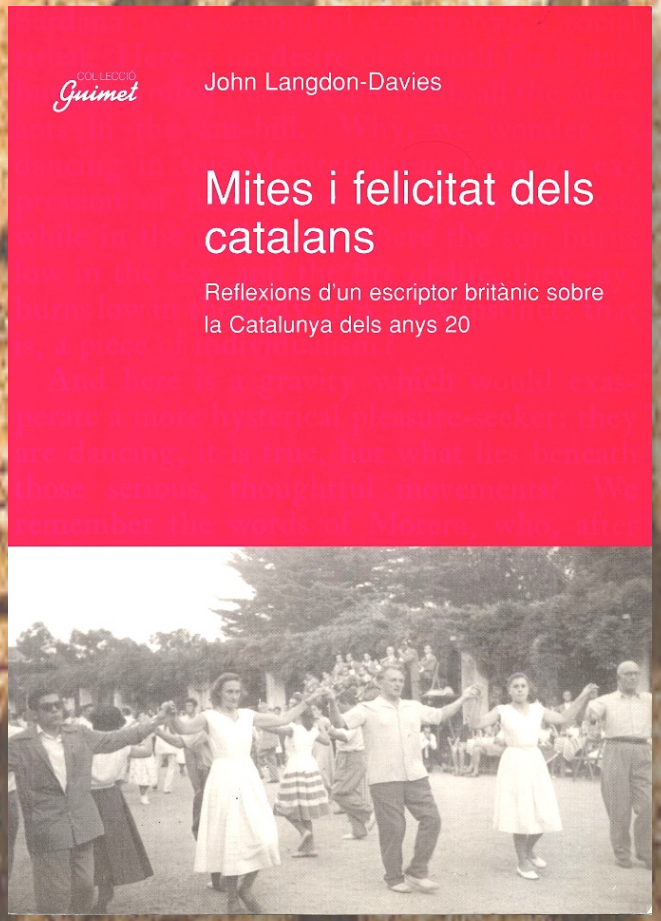

John i Patricia Langdon – Davies al passeig del Mar als anys 50. AMSFG. Fons John i Patricia Langdon – Davies (Autoria desconeguda)

The couple moved to Sant Feliu in 1952 to run a small summer hotel in Casa Rovira, on the way to Sant Amanç, for british tourists.

John Langdon-Davies, a journalist and writer, had already been to Sant Feliu before the beginning of the Spanish Civil War, and developped a very special relationship with Catalonia. In this image we can see him writing in his office in Casa Rovira, in Sant Feliu de Guíxols.

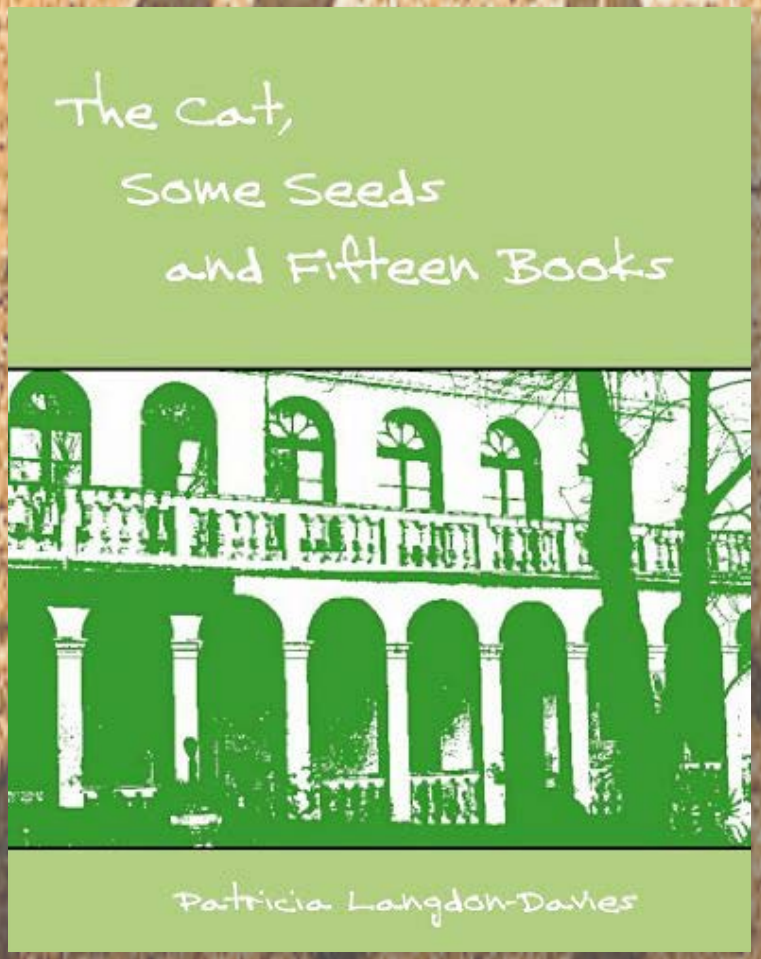

Langdon-Davies wrote three books about Catalonia: *Dancing Catalans*, *Behind the Spanish Barricades* (1936) i *Gatherings from Catalonia* (1953). In the first book he explains how Catalans are and their love for the *sardanes*.

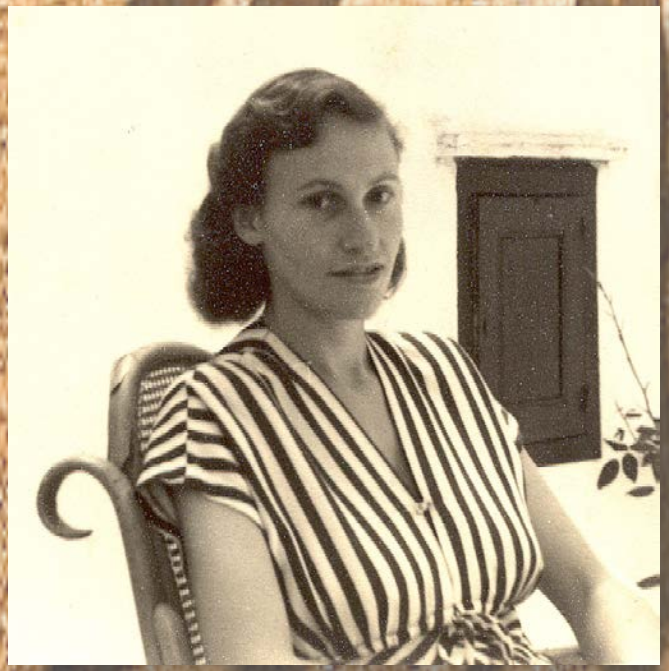
Patricia also loved Catalonia, learned catalan and liked to dance *sardanas* as much as his husband.

Patricia Langdon-Davies ballant sardanes durant el seu 90è aniversari, el 30 d'agost de 2012.
AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges
(Autoria: Dolors Puig)

In her old age, Patricia wrote two autobiographic books. In *El gat, unes llavors i quinze llibres* (2011), she remembered the years passed in the Costa Brava with her husband Jonh.

Retrat de Patricia Langdon – Davies a la casa Rovira als anys 50. AMSFG. Fons John i Patricia Langdon – Davies (Autoria desconeguda)

A la pàgina 35 explica:

<<Finalment, en John em va convidar a casa seva a Holmwood, on havia preparat un esplèndid dinar de perdius. Quan començava a preguntar-me què hi hauria per postres, va treure un gramòfon antiquat [...] , li va donar corda i va posar una sardana. Amb una mica d'alleujament, em vaig adonar que no hi hauria postres, ni seducció, només una conferència sobre la sardana i Catalunya. Mentre m'ensenyava els passos va parlar de "quan hi anem a viure" [...] Sens dubte, un mètode únic a l'hora de fer una proposta de matrimoni. Encara quan sento les primeres notes del flabiol, veig en John amb els braços enlaire movent els peus de banda a banda d'una manera misteriosa i amb música misteriosa, fent-me una demostració dels passos llargs al menjador. En John estava fascinat per tot el que estava relacionat amb la sardana: la seva història, la seva importància per a Catalunya i, en un nivell més pràctic, la manera de ballar-la.>>

7.- The *sardana* and the associations.

Sardanes were festive and popular. They were organizad by associations like *casinos*. In Sant Feliu de Guíxols there is the *Casino la Constància o Casino dels Nois*.

Casino dels Nois abans de la segona ampliació, el 1928

AMSFG. Col·lecció Espuña-Ibáñez (editor: Àngel Toldrà Viazo)

During the *Festa Major* and Carnival *sardanes* were played in the *passeig*. There were a lot of people.

Vista de la terrassa del Casino La Constància, plena de gent, durant una ballada de sardanes al passeig, als anys 20. AMSFG. Fons Francesc Llorens (Autoria: Francesc Llorens)

What orher activities did *casinos* organize?

People used to go to the *casino* to read the newspaper or to attend to social gatherings as we can see in this picture of. José Gutiérrez Solana.

La tertulia del Café de Pombo 1920
Óleo sobre lienzo
161.5 x 211.5
Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía
Fotografía: Pepe Loren

El Casino dels Nois had a very important library. In 1930 it had 2.552 books.

Detall de la biblioteca del Casino dels Nois als anys 90, quan estava en funcionament. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (Autoria desconeguda)

Presentació del llibret del 26è aplec, 4 de març de 2014. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (Autoria: Pere Carreras)

Nowadays there's *l'Agrupació Amics de la Sardana de Sant Feliu de Guíxols*. Born in1965, it organizes every year since then *sardanes*, concerts and *aplecs*.

L'Agrupació Amics de la Sardana de Sant Feliu de Guíxols also organizes different activities to make the *sardana* known and to recover its history.

Presentació al Teatre Auditori Narcís Masferrer del disc de sardanes d'homenatge a Johna Langdon-Davies, titulat Un guixolenc més. Interpretat per la cobla la Principal de la Bisbal. Amb la participació de Patricia i els escriptors Albert Manent i Matthew Tree. AMSFG. Fons John i Patricia Langdon- Davies (Autoria desconeguda)

The End